

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

קידושין יז-ב

עניין: אין רוח חכמים נוחה הימנו –
גר שנתגייר כקטן שנולד דמי

גליוני השי"ס

שם ואם החזיר אין רוח חכמים נוחה הימנו, נ"ב לולי פירש"י ותוס' ה' גלעני"ד הטעם שהמורה הוא בזיון בקדושה הישראלית דטעמא דגר שנתגייר כקטן שנולד דמי לפי שאין שייכות לכפותיות בקדושה הישראלית וכדכתי' ואבדיל אחכס מן העמים וע"כ כיון שנעשה ישראל ההכרח שפסק כל מליאות הכפותיות שלו דא"א שיהי' כותי' בישראליות וע"כ זה המחזיר לבניו שהם בניו רק מפאת שבגידם בהיותו עכו"ם א"כ מראה בזה שיש עדיין גם עתה בו וכינו מליאות הכפותיות הקדום שמחמתו חושבם גם עתה לבנים ומחזיר להם חוב אביו וחו בזיון בקדושה הישראלית מה שמורה שישכן ביות כותיות בישראל ולכן אין רוח חכמים נוחה הימנו וע"כ שיהא דלידתו בקדושה דיתכן היותו חושבם לבנים מפאת הלידה דהית' באמת כבר בקדושה ואין מראה היותו מחשיב הכפותיות הקדום להווי עדיין אחר הגירות וע"כ שפיר רוח חכמים נוחה הימנו כגלעני"ד:

משך חכמה פרשת ואתחנן

ה, כו שובו לכם לאהליכם.

החתם סופר בחידושו לעבודה זרה כתב כי נתקשה כל ימיו מהיכן הוציאו חז"ל (יבמות כב, א) הא דגר שנתגייר כקטן שנולד דמי, יעויין שם¹. ולדעתי פשוט, דיצא להם דמסתמא היה ליוצאי מצרים נשים הרבה שהיו מאותן שאין בני נח מוזהרין עליהן². ועמרם יוכיח שגדול הדור היה³ ונשא דודתו⁴. וכן אמרו ביומא פרק יום הכיפורים בהנך דאסירי לא פריצי בהו⁵. ועיין רש"י (יומא שם) שבכו על הנוספות⁶, ואם לא היו רגילין לא היו בוכין. ואיך אמר רחמנא אחר מתן תורה "שובו לכם לאהליכם" – ואין אהלו אלא אשתו (מועד קטן ז, ב) – הלא אלו שנשאו קרובותיהם צריכין לפרוש מהם! ועל כרחך דגר שנתגייר כקטן שנולד דמי,

חתם סופר ע"ז סד.

בדמאי [פ"ץ מ"י] פירש שהדא הפריז, ויגעתי הרבה ולא מלאתי מנ"ל לרצון הא דקטן שנולד דמי, ומותר באחותו ובתו ואמו; והלא פרשת גזל הגר אפשר דקאי אשתוקי

מהר"ל גור אריה בראשית מו, י (אות ה)

ואינ⁴⁰ להקשות דאם כן יהיו יוצאי מצרים מותרים בקרוביהם, דהא קבלו עליהם את התורה (שמות נז, ז) ולא⁴¹ נולדו בחיוב, ויהיו מותרים בקרוביהם⁴¹, אין זה קשיא, דהם הוכרחו לקבל, דהא כפה עליהם הר כגיגית כדלקמן (רש"י שמות יט, ז), ולא אמרינן בזה דהוי כקטן שנולד. דודאי מי שנתגייר מעצמו, כגון גוי, כיון דלא היה צריך לגייר והוא מגייר עצמו – הוי בריה אחרת לגמרי, אבל ישראל שיצאו ממצרים – כיון שהיו מחויבים לקבל את התורה, והיו מוכרחים לזה, אין זה כקטן שנולד⁴². ותדע לך דאם לא כן יקשה לך דהא בודאי נתגיירו⁴³ כדמוכח בפרשת משפטים (שמות נז, ז), שהרי היו צריכים מילה וטבילה וקרבן (רש"י שם), ואפילו הכי אין להם דין כגר להיות מותר בעריות⁴³.

